RAZMIŠLJANJA OB STAVKI LJUBLJANSKIH STROJEVODIJ

Potrebujemo sindikat delavcev, ne pa sindikat države

Železniško gospodarstvo je že nekaj let v nezavidnem položaju. Čeprav jugoslovanski železničarji nenehno opozarjajo na resnost svojega gospodarskega položaja, se v praksi le malo spreminja. Potrditev temu je tudi dejstvo, da so denimo v avtobusnem prometu kar za osemdeset odstotkov višje kot v železniškem in se prosto oblikujejo, medtem ko železnici cene določa vlada.

Takšna politika je pripeljala do tega, da delavci v železniškem gospodarstvu s plačilom za svoje delo niso zadovoljni. To je bil tudi eden poglavitnih razlogov, da so strojevodje Železniškega gospodarstva Ljubljane konec minulega leta prekinili delo in s stavko terjali izpolnitev svojih zahtev. Stavka je povzročila ogromno škodo in le po zaslugi posredovanja predstavnikov Zveze sindikatov Slovenije in mestnega sindikalnega sveta ter članov republiškega izvršnega sveta je manjša kot bi bila, če bi se še nadaljevala. O sami stavki je bilo že veliko zapisanega, mnenja o tem ali je bila upravičena oziroma ali ne bi morali strojevodje ubrati drugačno pot pa so še vedno deljena. Ostalo je tudi nezaupanje stavkajočih, da jih bodo ponovno izigrali, saj stavkovni odbor, kljub sklenjenemu sporazumu med delavci in poslovodnimi organi, še vedno ni razpuščen.

Čeprav je stavka imela vrsto hudih, zlasti gospodarskih, posledic in je prizadela tudi tiste, ki s težavami železničarjev nimajo nobene zveze, pa je prav gotovo imela tudi vrsto pozitivnih lastnosti. Opozorila je na nekatere nepravilnosti in neusklajenosti v kolektivu, zastavila pa je tudi vprašanje o vlogi sindikalne organizacije pri izpeljavi in oblikovanju zahtev delavcev. Prispevki o poteku in razpletu stavke, ki jih je bilo zaslediti v časnikih, namreč napeljujejo na misel, da je sindikat zopet odigral vlogo gasilca ter se s tem dejansko zoperstavil delavcem. Kakšno vlogo je v omenjem sporu dejansko imel sindikat smo skušali izvedeti v pogovoru s predsednikom občinskega sindikalnega sveta Brankom Omerzujem.

Občinski svet zveze sindikatov je vedno stal za zahtevami delavcev. Vendar pa se tudi zavzemal za reševanje sporov po samoupravni poti. Razplet stavke strojevodij bi bil lahko povsem drugačen, vendar pa žal v začetni fazi nastajanja težav pri vodstvu ni bilo pravega zanimanja za zahteve delavcev. Res je, da je med njimi bilo tudi nekaj nesprejemljivih, vendar pa tudi veliko takih, ki dejansko pomenijo izboljšanje gmotnega položaja vseh železničarjev in ne samo strojevodij. Stavka je bila tudi prvi resnejši preizkus stavkovnih pravil, pri čemer se je pokazalo, da so delno sicer uporabna, a jih bo treba še dodelati in tudi prilagoditi za primere kot je bila stavka v Železniškem gospodarstvu Ljubljana, ki je organizacija posebnega pomena in za to terja tudi drugačne stavkovne postopke. Sami smo se zavzemali, naj bi strojevodje izvedli zgolj opozorilno stavko, recimo dve uri, ki naj bi širšo javnost opozorila na težave, a ne bi povzročila takšne velike gospodarske škode. Pokazalo se je tudi, da stališča sindikata glede reševanja določenih problemov v naši družbi še nimajo prave veljave in si bo pravico, da izrazi svoje mnenje sindikat moral šele izboriti. V zvezi s tem se zastavlja tudi vprašanje nadaljnjega obstoja sindikata znotraj socialistične zveze, saj sindikat ni politična organizacija. Naša organiziranost mora temeljiti na interesih delavcev, če naj bo sindikat za nekatere stvari odgovoren, pa mora dobiti tudi ustrezno mesto v našem družbenopolitičnem sistemu.

Ostali bomo le kot organizacija delavcev in za njih, saj bodo v nasprotnem primeru delavci poiskali drugo organizacijo, ki jim bo znala pomagati in jih ustrezno zastopati.

BRANE JANJIČ

ZDRAVILA SO, ZALOG PA NI

Epidemija gripe lahko izprazni lekarne

Razmere v zdravstvu vplivajo tudi na poslovanje lekarniških organizacij. Premalo denarja za zdravstvo se odraža v premajhnih zalogah zdravil v lekarnah, ki bi morale po zakonu zadoščati najmanj za dvomesečno porabo. Kakšno je stanje v resnici, smo vprašali direktorico Lekarne Ljubljana, dipl. farm. Tatjano Kogovšek.

Na omočju mesta Ljubljane in petih okoliških občin (Grosuplje, Logatec, Cerknica, Idrija, Vrhnika), posluje DO Lekarna Ljubljana v 25 lekarniških enotah, od tega 16 v Ljubljani. V povprečju zaposluje 331 delavcev, od tega okoli 110 dipl. ing. farmacij, 14 *inženirjev farmacije in 120 farmacevtskih tehnikov.*

Zaradi izredno omejenega zaposlovanja v zdravstvu na sploh, novih zaposlitev ne načrtujejo, četudi je pritisk mladih nezaposlenih delavcev velik, pa tudi študij ni zaključen brez opravljene pripravniške dobe. Tako poleg povprečno 50 diplomantov, ki končajo študij vsako leto, pričakuje zaposlitev trenutno še 80 absolventov farmacevtske fakultete.

To je dokaj široko področje. Katerim nalogam zadnje čase posvečate največ pozornosti?

Kot celotno zdrastvo, se tudi mi borimo za svoj obstanek, zato posvečamo največ pozornosti poslovanju in ekonomskim rezultatom. Ob tričetrtletju smo dosegli pozitivno nulo, predvidevamo pa, da smo leto 1988 zaključili pozitivno, predvsem na račun kreditov, ki jih je najela Mestna zdravstvena skupnost za poravnavo svojih obveznosti zdravstvenim organizacijam.

Nenormalni položaj lekarn je pokazala tudi zadnja epidemija gripe, ki je povečala promet v lekarnah, ali bolje rečeno izpraznila lekarne z določenimi zdravili. Kakšno je torej stanje v lekarnah?

Nelikvidnost zdravstvenih

Tatjana Kogovšek

skupnosti vpliva na zaloge in izbiro zdravil v lekarnah. Tako imajo trenutno le sedem do desetdnevne zaloge zdravil. Preskrba z zdravili je odvisna od tekočega dotoka sredstev OZS, nimajo pa nobene garancije, da bi se stanje izboljšalo. Zdravila se nenehno dražijo (konec decembra povprečno za 20%, v začetku januarja pa še za 38,2%). Tako prihaja do vedno večjega razkoraka med ceno zdravil in sredstvi, ki jim imamo za nabavo zdravil. Vzrok za pomanjkanje zdravil ni več v tem, da jih proizvajalci nimajo, temveč v tem, da ni denarja za nakup. Na splošno pa vse aktivnosti okrog virov finančnih sredstev tečejo prepočasi.

Družbene dejavnosti preživljajo izredno težke čase, toda ljubljanske lekarne bodo v okviru možnosti storile vse, da bo v naših lekarnah dovolj zdravil.

LOJZE CEPUŠ

NUJNE SO SPREMEMBE V RAZVOJU STANOVANJSKEGA GOSPODARSTVA

Draga nuja ali razpadli dom

Nadaljnje poslabševanje in zaostrovanje gospodarske situacije ter intenzivno spreminjane družbenih in političnih razmer kaže, da nakopičenih problemov stanovanjskega gospodarstva ne bo mogoče razreševati na dosedanji način. Spričo hude inflacije, ki ji še ni videti konca, postaja tudi počasni sistem delegatskega sporazumevanja cokla nujnemu pospeševanju razvoja tega področja. Dejstvo pa je, da se je zaradi visokih gradbenih cen in slabih kreditnih pogojev ter krepkega zmanjšanja kupne moči prebivalstva prodaja stanovanj skoro povsem ustavila.

Gospodarjenje s stanovanjskim skladom je zašlo v slepo ulico, ker so stanarine kljub neprestanemu poviševanju mnogo prenizke in niti ne lovijo inflacije. Mnoge ovire postavlja tudi nedorečena reorganizacja stanovanjske samouprave, ki je – tako kot je bila zastavljena – povzročila prekinitev povezovanja interesov znotraj občinskih družbenopolitičnih skupnosti.

Eden od vzrokov za stagnacijo je tudi v tem, ker je naša družba vse doslej obravnavala stanovanjsko gospodarstvo zgolj kot socialno kategorijo ne da bi upoštevali povezavo s številnimi vejami gospodarstva in ne da bi se soočili z realnostjo inflacije. Ne vidimo drugačnega izhoda kot da tudi na tem področju vzpostavimo gospodarske zakonitosti in za razreševanje sedanjih zagat predvidimo vse možne ukrepe, ki jih je sicer že omogočala tudi sedaj veljavna stanovanjska zakonodaja, pospešijo pa jih lahko spremenjene družbene razmere, sprejem ustavnih amandmajev, zakon o podjetjih, možnost zasebnih vlaganj pa tudi razmišljanja o vlogi interesnega združevanja in sporazumevanja za to področje.

Zastoj na vseh področjih

O vsej tej problematiki je nekajkrat razpravljal Svet za stanovanjsko politiko, urejanje prostora in varstvo okolja pri OK SZDL Center, upoštevajoč specifične probleme naše občine. Oblikovali smo vrsto pobud za nujne spremembe na področju stanovanjskega gospodarstva v naši občini in mestu. Preverjali smo jih v številnih pogovorih s strokovnimi delavci, ki spremljajo in razrešujejo probleme, z nekaterimi člani občinskega izvršnega sveta, s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, dokončno pa smo jih oblikovali skupaj s predsedniki konferenc delegacij za SIS stanovanjskega gospodarstva mesta.

Soglasno smo menili, da so glavni problemi v hudem pomanjkanju stanovanj za mlado generacijo in strokovne kadre, v dolgoletnem neustreznem vzdrževanju stanovanjskega fonda, ki je zaradi tega – predvsem v središču mesta – že v kritičnem stanju in pa v pomanjkanju dovolj velikega dodatnega kapitala, ki bi oživil tako gradnjo stanovanj kot prenovo in sanacijo obstoječega stanovanjskega fonda. Rekli smo tudi, da se je sanacija ožjega mestnega središča, ki je skoro v celoti zaščiteno kot kulturni, arhitekturni in zgodovinski spomenik tega mesta, v preteklih desetletjih nedopustno zanemarjala. Občani imamo pravico in dolžnost, da preprečimo njegovo nadalnje propadanje in ohranimo naše domove za mlado generacijo.

Kakšna je naloga, ki se je je treba lotiti, dokazujejo podatki, ki so jih na našo pobudo zbrali strokovni delavci Stanovanjskega podjetja. Zadnje mesece so popisali vsa nujna velika popravila in rekonstrukcije skrajno poškodovanih stanovanjskih objektov. Za njihovo sanacijo bi potrebovali v naši občini kar 147.000,000.000, dinarjev, v vsej Ljubljani pa 301.823,000.000 din če bi hoteli vse te poškodbe sanirati in zagotoviti normalno uporabo stanovanj, s tem pa tudi opravičiti uvedbo ekonomskih stanarin. V središču mesta je n.pr. treba na 248 objektih sanirati vse dimnike, na 224 objektih zamenjati celotne strešne konstrukcije, na 393 objektih strešno kritino, 320 objektov ima povsem uničene fasade, na 419 objektih bi bilo treba vsaj temeljito popraviti, delno pa tudi zamenjati vsa zunanja okna, vrata in druge lesene elemente, 408 objektov bi se morali lotiti kleparji itd. V kakšnem velikanskem razkoraku so v primerjavi z opisanimi poškodbami sredstva, ki jih bomo letos lahko zbrali iz stanarin in najemnin za te namene pove podatek, da bodo v naši občini zadostovala le za kritje ca 5% teh potreb, v vsej Ljubljani pa za ca 8% (različno po občinah).

Mobilizacija vseh sil

Zato smo v okviru omenjenih razprav sklenili zahtevati od mestne skupščine in vodstva mesta, da je treba sanacijo in revitalizacijo stanovanjskega fonda uvrstiti med prednostne naloge mesta. S sodelovanjem vseh razpoložljivih strokovnih organizacij in posamezникov je treba čim hitreje izdelati načrt za izvedbo te naloge in ga vsestransko pripraviti. Uporabiti je treba vse možnosti za zbiranje in združevanje potrebnega kapitala od uvedbe vrednostnih papirjev in številnih načinov vlaganja zasebnega kapitala, do graditve najemnih stanovanj, postopne prodaje družbenega stanovanjskega fonda, ali postopnega prehajanja družbene lastnine v privatno (v zameno za osebna vlaganja stanovalcev). Odpraviti je treba sramoto podstandardnih stanovanj v mestu, od katerih jih je polovica prav v naši občini. Organizirano mormo ugotoviti kaj lahko storimo za povečanje stanovanjskega fonda s tem, da poskušamo razrešiti problem premalo zasedenih stanovanj, njihove nefunkcionalne ureditve z adaptacijami vseh možnih podstreh, z nadzidavami objektov povsod kjer bo to strokovno možno, z nadomestitvami povsem dotrajanih objektov, s hitrejšo prenovo starega mestnega jedra itd. Ubrati je treba povsem novo politiko solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu, ki naj omogoči predvsem hiter prehod na ekonomske stanarine.

Ali sploh še potrebujemo sis?

Z upoštevanjem novih predpisov pa moramo doreči organiziranost strokovnih organizacij v smislu javnih podjetij, odločiti se ali bomo potem sploh še potrebovali SIS, ali pa bomo sprejeli povsem drugačne oblike sporazumevanja. Seveda morajo vse pobude in predloge preštudirati strokovnjaki, kajti vsa ta akcija se bo lahko pripravila samo z njihovim sodelovanjem.

Prepričani smo, da bo dal projekt sanacije in tudi revitalizacije mesta nov polet vsem prebivalcem, kajti brez aktivnega sodelovanja vseh nas je ne bo mogoče izvesti. Mesto Ljubljana lahko postane zgled za Slovenijo in Jugoslavijo v mobilizaciji ljudi za koristne stvari. Mi vsi skupaj pa bomo z večjim zaupanjem gledali v jutrišnji dan.

VIKA ŠAUTA

nama

GOSPODINJSKI TEDEN

od 6. do 18. februarja

30% cenejši nakup
– posteljnine
– brisače
– kuhinjske krpe
– zavese

JESEN IN ZIMA 1942 V LJUBLJANI

Smučarski tečaj

Kakor vsako leto smo tudi letos v telovadnem društvu Narodni dom organizirali smučarski tečaj v času zimskih počitnic za predšolske in šolske otroke. Tečaja se je udeležilo 59 tečajnikov, 6 vodnikov in 4 pripravniki. Zimovali smo v domu Miloša Zidanška na Pohorju

TANJA SKRBINŠEK

Dekleta in žene nad 35 let!

Društvo Partizan Tabor prireja vsak ponedeljek od 19. do 20. ure v društveni telovadnici intenzivno vadbo za razgibavanje telesa, jačanje vezi v sklepih, razgibanje hrbtenic, jačanje trebušnih mišic. Vadba je primerna tudi za tiste, ki jih mučijo revmatične težave, poteka pa v prijetnem vzdušju ob glasbi in strokovnim vodstvom.

Prepričajte se same! Vse informacije pa boste dobile v društveni pisarni Partizana, če pokličete telefonsko številko 322-528.

Vadba bo trajala vse do konca junija meseca.